

(video 2617M, čas: 53 min., preklad, dabing: Zora Kuchárska)

Rocca di Papa 29. januára 2022

JEDNOTA

1. **Otvorenie a pozdravy (Rakúsko)**
2. **Dominikánska republika | Komunita bez hraníc**
3. **Pozdrav zo Slovinska**
4. **Belgicko | Rodina Aversanovcov: U nich doma je veselo**
5. **Konžská demokratická republika | Všetci sme navzájom prepojení**
6. **Taliansko / Libanon | Most medzi Talianskom a Libanonom**
7. **Úvaha: Loli Garciová o synodálnej ceste**
8. **Chiara Lubichová: Jednota**
9. **Dialóg s Margaret Karamovou**
10. **Záver – 10. výročie projektu *Living Peace***

1. OTVORENIE A POZDRAVY (RAKÚSKO)

Telefonická spojovateľka: *Un momento, prego, la chiamano per una collettiva / Bleiben Sie bitte...*

Eli Folonariová: *Pronto! Ciao popi, adesso vi passo Chiara!*

Hlasy: [pozdravy z celého sveta]

Chiara Lubichová: Drahí moji, obídeme teraz celý svet, bude to dlhšie, lebo svet je trochu veľký.

Hlasy: *Hallo? Pronto? Hello? Ciao a tutti! Pronto? Ci siamo tutti?*

Chiara, 9. októbra 1999: Je to telefonická konferencia, na ktorú ja prinášam silnú duchovnú myšlienku, aby sme ju všetci spoločne žili. Voláme 80 zón a všetci odpovedajú a pýtajú sa: Ako sa máš? Čo je nové? Tak ako v rodine... Je to úžasné.

Chiara, 28. júna 2004: Cieľom kolegamenta je vziať nás na svätú cestu: na cestu k svätosti...

Javier Rubio, Riaditeľ časopisu Ciudad Nueva (Madrid): Dobrý večer, volám sa Javier Rubio. Vitajte na kolegamente! V Hnutí fokoláre už 35 rokov pracujem pre časopis Ciudad Nueva, najprv v Madride, potom v Montevideu a teraz opäť v Madride.

V posledných dvoch etapách nášho kolegamenta sme sa zamerali na tému „byť rodinou“ a potom na „postarať sa: o seba, o druhých, o prírodu“. V súvislosti s tým si zaiste spomínate aj na projekt *Pathways*, s ktorým prišli gen na tému *Dare to Care* (Skúsme sa postarať). Dnes urobíme krok dopredu na tejto ceste... Na konci to pochopíme lepšie, ale teraz majme na pamäti slovo: "spoločne". Začnime mladými, s gen3 z Rakúska a ich ekologickou akciou.

Oskar: Ciao! Sme rodina Pühringerovcov z Rakúska.

Uli: My, gen 3 z Rakúska, sme chceli urobiť niečo proti zmene klímy. Keďže v našej oblasti kôrovec zničil niektoré lesy, rozhodli sme sa pomôcť so zalesňovaním.

Emil: My, gen 3 sme sa v novembri stretli s našimi priateľmi a susedmi a vysadili sme spolu 2315 stromčekov spolu z lesnými pracovníkmi. Bolo to zábavné! Teraz si pozrite časť videa, ktoré bolo natočené v tých dňoch a podrobnejšie opisuje našu akciu. Celý film premietneme koncom februára na stretnutí Gen 3 *Hombre mundo*.

Všetci: Ciao

Chlapec: Ahoj, sme 3. gen z Rakúska. Chceme vám predstaviť jeden z našich

najnovších projektov.

Napríklad – hoci to nevidíte – táto skupinka dnes vysadila viac ako 700 stromov: Spoločne ale môžeme urobiť ešte viac.

Dievča 1: Peniaze, ktoré sme minuli na tento projekt na stromčeky, sme získali z turnaja Fair Play vo Viedni.

Dievča 2: Téma bola teda "Fair play proti klimatickým zmenám". A zúčastnilo sa jej asi 120 hráčov a 100 pomocníkov.

Dievča 1: Z vyzbieraných peňazí sme kúpili 1500 stromčekov, a časť z nich sme vysadili práve dnes.

Žena: Volám sa Johanna, pochádzam z tejto oblasti a videla som, že veľa ľudí, ktorí tu vlastní lesy, majú problémy s kôrovcom. Napadnuté stromy padajú, je sucho a potrebná je pomoc. Viem, že je tu mnoho ľudí, ktorí chcú niečo urobiť proti klimatickým zmenám, a napadlo mi, že sa spojíme a vysadíme stromy. Zorganizovala som tento projekt. Som šťastná z takej pozitívnej odpovede. Ľudia naozaj radi spolupracujú, to aj všetci potrebujeme a veľmi si to vážime.

Dievča: Ide nám to dobre. Teším sa a som spokojná.

Javier: Ďakujeme vám! Ste skvelí! Až by som chcel mať váš vek... Video, ktoré nám predstavili, je príspevkom k ďalšej etape *Hombre Mundo*, ktorá sa bude konať od 25. do 27. februára, a bude výlučne online.

2. DOMINIKÁNSKA REPUBLIKA | KOMUNITA BEZ HRANÍC

Javier: Presuňme sa teraz do Karibiku, zmeňme kontinent. Zvyčajne si veľké migrácie predstavujeme buď na hraniciach Európy, alebo na hraniciach Severnej Ameriky. Existujú však aj iné hranice, ktoré sú v médiách oveľa menej známe. Poďme do Santo Dominga, kde sa nachádza komunita Fokoláre. Myslím, že už sú pripojení.

Všetci: Dobré popoludnie všetkým!

Javier: Dobré popoludnie, Santo Domingo! Je pekné, že sa vám podarilo spojiť. Ste pripravení, takže máte slovo!

Sandra: Zistili sme, že keď žijeme s ľuďmi a spoznávame sa, miznú mnohé bariéry a predsudky a že vďaka jednote je možné byť spolu.

Modesto: V ďalšom videu vám povieme, čo robíme v haitskej komunite vo štvrti La Romana.

Všetci: Ahoj!

Clara Ramirezová, producentka a novinárka: Haiti a Dominikánska republika sa nachádzajú na tom istom ostrove, ale hranica rozdeľuje dve veľmi odlišné krajiny. Haiti je najchudobnejšou krajinou západnej pologule.

Tisíce prisťahovalcov každoročne prekračujú túto hranicu v snahe nájsť lepšiu budúcnosť, čo vyvoláva napätie medzi oboma národmi. Haitčania žijúci v Dominikánskej republike sú otvorene diskriminovaní.

Modesto Herrera, komunita Fokoláre Dominikánska republika: Odhaduje sa, že v Dominikánskej republike žije približne 2 milióny Haitčanov.

Clara Ramirezová: Modesto Herrera a Sandra Benitezová sú členmi komunity Focolare v meste La Romane v Dominikánskej republike. Na pozvanie kňaza sa zapojili do práce s Haitčanmi žijúcimi v neďalekej dedine Batey Cacata.

Modesto: Keď nás vyzvali, aby sme sem prišli, mali sme veľkú radosť, ale aj veľkú neistotu, pretože ja osobne som na tomto mieste nikdy nebol. Považoval som to za uzavretú, vzdialenú dedinu. Okrem toho, je tu otázka jazyka, oni hovoria kreolsky. My nie.

Guido Gabriel / Komunita Batey Cacata: Žijem tu v Batey už viac ako 25 rokov. Mojou prácou je rezanie a pestovanie trstiny. Skupina z Fokoláre, ktorá sem chodí, nikto z nich nevie po kreolsky, ale nikdy nás neopustili, pretože aj keď (hovoríme) kreolsky, sú vždy s nami, pomáhajú nám, dodávajú nám silu a učia nás milovať.

Sandra Benítez: Cítili sme sa povolaní ísť tam a rozhodli sme sa spolu s komunitou vynaložiť naše úsilie a sily v ich prospech. A tak postupne vznikali rôzne projekty podľa potrieb, ktoré sme videli, medzi nimi aj dielňa pre mladých ľudí.

Cristian Salvador Berroa / Textilný podnikateľ: Jedným z najviac vyvinutých aspektov mesta La Romana z hľadiska práce je textilný priemysel. Jednou z prác, ktoré sme považovali za vhodnú pre prácu mladých bola výroba peňaženiek, tašiek alebo batohov, a ich maľovanie; a potom predaj v turistickej oblasti.

Je to pre mňa veľké zadosťučinenie, pretože do krajiny sa nechodí len zarábať peniaze. Človek tiež prichádza, aby zanechal nejaký odkaz, niečo vyrobil, aby z neho mali úžitok aj tí, ktorí prichádzajú. A slovo hovorí, že zadarmo sme dostali, zadarmo máme dať. Pre mňa je veľkým zadosťučinením, keď vidím, že mladý človek nepremárni svoju mladosť, ale je produktívny a využíva svoj život tým, že robí niečo užitočné.

Sandra: S deťmi robíme rôzne aktivity, pretože mnohé z nich, keďže pochádzajú z Haiti, nemajú doklady, nevedia jazyk, mnohé z nich majú ťažkosti so štúdiom. A tak spolu s jednou psychologičkou sme vytvorili projekt, ktorý im v tom pomáha.

Laura Moretová, komunita Fokoláre v Dominikánskej republike, psychologička: Tento projekt máme už asi rok a už vidím veľa, veľa zmien v kognitívnej oblasti i v oblasti správania detí.

Sandra: Pre mňa osobne aj pre komunitu je to veľmi krásna skúsenosť, skúsenosť života, konkrétnej lásky. Z politického hľadiska sa dá povedať, že medzi krajinami Haiti a Dominikánskou republikou sú mnohé problémy, ale s ľuďmi je to iné. Žijeme pre bratstvo medzi oboma krajinami a snažíme sa navzájom spoznať... Môžem povedať, že medzi nami je skutočne krásny vzťah. Oni sa od nás učia, ale aj my sa od nich veľa naučíme.

Javier: Ďakujeme, Modesto a Sandra, pozdravte od nás celú komunitu v Santo Domingo.

3. POZDRAV ZO SLOVINSKA

Javier: Zo Slovinska a potom aj z Belgicka sme dostali dve pekné svedectvá, sú krásne, ale veľmi odlišné. Navštívime Boštjana a Petru, ktorí nám predstavia svojich sedem detí.

Boštjan Kmet: Srdečne vás zdravíme! My sme rodina Kmetovcov zo Slovinska. Ja sa volám Boštjan a manželka Petra a toto sú naše deti. Tieto sú gen 3 Pija, Dominika a Veronika. Gen 4 sú Filip, Martin a Klara. A najmenšia Ana, je gen 5. Majte sa! Ciao!

Javier: Vďaka Petra, vďaka Boštjan, vaše deti sú fantastické. Ďakujeme!

4. BELGICKO | RODINA AVERSANOVCOV: U NICH DOMA JE VESELO

Javier: A teraz po špičkách vstúpime domov k Elisabethe a Valeriovi. Okrem toho, že nám otvorili dvere svojho domu, otvorili nám aj svoje srdcia.

Elisabeth Aversano: Leonardo má šesť rokov, je to dieťa plné radosti, veľmi šťastné. Leonardo má Downov syndróm.

Keď sa nad tým teraz, po šiestich rokoch, zamyslíš, povieš si: prečo sme si pred šiestimi rokmi kládli toľko otázok? Na druhej strane je pravda, že keď sme sa dozvedeli o tomto probléme, bol to pre nás veľmi silný moment.

Sme Valerio a Elisabeth, spoznali sme sa na Univerzitnom inštitúte Sophia v Loppiane. Potom sme spolu prišli bývať do Belgicka. Poznáme sa 13 rokov, 8 rokov sme manželia a máme dve deti, Leonarda a Martu.

Leonardo sa veľmi rád hrá s autíčkami, veľmi rád kreslí a nedávno sa pridol ku skautom. Každodenný život ho veľmi zamestnáva. V škole má veľa kamarátov a je veľmi šikovný; je to tiež veľmi citlivé dieťa.

Valerio Aversano: Sú aj chvíle, keď je ako všetky deti, trochu smutný, ale má neuveriteľnú schopnosť zmeniť náladu a dostať sa z ťažšej chvíle jednoduchou grimasou alebo hrou.

Keď sme sa dozvedeli, že čakáme bábätko, ako všetci rodičia sme prežívali veľkú radosť a emócie. Prvé týždne tehotenstva sme prežívali spoločne. Už na začiatku sme si povedali, že nechceme mať veľké nároky, že nechceme sme byť "cool" rodičia, že nechceme, aby naše deti boli akýmsi projektom.

V treťom mesiaci tehotenstva u gynekológa na ultrazvukovom vyšetrení sa zistilo, že ide o istú anomáliu, o nejaký problém. A to zjavne narušilo všetky naše plány.

Elisabeth Aversano: Po tomto lekárskom vyšetrení, ktoré prebehlo inak, než sme očakávali, si pamätám, že som akoby ani nechodila po zemi, akoby sa mi rúcala zem pod nohami. To bol začiatok veľmi náročných týždňov, lebo v hlave máš toľko myšlienok....

Valerio Aversano: Otázky, ktoré sa vynárali sa rodili aj z konfrontácie so situáciou, v ktorej žijeme. Totiž v Belgicku je 95 % tehotenstiev ako to naše, je prerušených. Trochu sme pociťovali aj váhu určitého spoločenského tlaku okolo nás a na nás.

Obaja sme cítili, že je dôležité počúvať jeden druhého až do konca, teda naozaj nechať priestor druhému, aby mohol vypovedať všetko, čo cíti. Aj tie najneprijemnejšie, najťažšie otázky.

V tých týždňoch som jasne cítil, že naozaj žijeme naše manželstvo.

Spomínam si na kľúčový moment, keď som raz vošiel do kostola a obrátil som sa na Ježiša: "Pozri, neprosím ťa o zdravie pre toto dieťa". Prosil som ho o silu, aby som dokázal povedať áno, aby som dokázal prijať situáciu, ktorá nastane a v ktorej budeme žiť. Nebola to zmena ako čarovným prútikom, ale tento skok do prázdna, ktorý som v tej chvíli urobil vo viere, mi priniesol pokoj, ktorý som vnímal aj v nás ako páre.

Počas tohto obdobia hlbokého dialógu medzi nami sme pocítili rastúcu túžbu po prijatí Leonarda do našej rodiny.

Elisabeth Aversano: Keď nám bola naša voľba už jasná, tiež sme cítili, že sa chceme starať ako ostatní rodičia o to, aký kočík, akú postieľku kúpiť... Rozhodli sme sa tiež napísať list našim priateľom a rodine, a vysvetlili sme im cestu, aj ťažkosti, aj túto našu voľbu, pretože skôr či neskôr sme o tom museli povedať aj ostatným.

Valerio Aversano: Teraz je Leonardo v tretej triede materskej škôlky, je v triede s deťmi, ktoré pozná už tri roky, a tieto deti ho naozaj dobre poznajú. Leonardo formuluje malé vety, ale ešte nemá komunikačné schopnosti ako jeho rovesníci, ani jeho výslovnosť nie je niekedy jasná. A je krásne vidieť, ako deti pomáhajú učiteľom porozumieť mu. Povedia: "Nie, nie, pani učiteľka, Leonardo nepovedal toto, povedal niečo iné." A vidíš, v čom je integrácia a aké bohatstvo je on pre ostatných.

Elisabeth Aversano: Je potrebné viesť veľa rozhovorov v škole, aj s terapeutmi, ktorí sa mu venujú. Máme aj otázky do budúcnosti. Ale je pravda, že si uvedomujeme, že on nám pomáha žiť prítomný okamih v zmysle: dnes je to tak a je to dobré, a zajtra uvidíme. A to sa

podľa mňa týka všetkého a všetkých. Takže o desať rokov sa pozrieme a pochopíme, čo máme robiť.

Myslím si, že cesta, ktorú sme prešli, nám umožnila mať iný pohľad na tých, ktorí prežívajú to isté, alebo čelia podobným či iným otázkam, vrátane etických.

Keď sa teraz pozerám späť na šesť rokov s Leonardom, myslím, že to všetko vystihuje slovo: ďakujeme mu. Jeho múdrosť je v jednoduchosti a to nám veľmi pomáha. Je to naozaj veľký dar pre nás, pre dcéru Martu a pre tých, ktorí nás stretávajú.

Javier: Musím povedať, že ma to až dojalo. Ďakujeme vám, Elisabeth a Valerio, objímame Leonarda a Martu.

5. KONŽSKÁ DEMOKRATICKÁ REPUBLIKA | VŠETCI SME NAVZÁJOM PREPOJENÍ

Javier: Ďalšia etapa našej cesty vedie do Afriky. Niekedy príroda exploduje vlastnou silou, ako sa to teraz deje na ostrove Tonga, v južnom Pacifiku. Predtým sa to stalo na Kanárskych ostrovoch, na ostrove La Palma. Pred ôsmimi mesiacmi, v máji, aj v Konžskej demokratickej republike. V blízkosti husto obývaného mesta Goma vybuchla sopka. Mladí z hudobnej skupiny Gen Fuoco prišli s posolstvom nádeje, ktoré nám sami predstavia.

Speaker: Po výbuchu sopky sa všetko obyvateľstvo rozptýlilo. Niektorí odišli do susednej Rwandy, iní do Bukavu alebo do Saké, aby si zachránili život.

Jumbo (Christon): Uvedomili sme si, že celá naša skupina zostala v Gome. S priateľmi z Hnutia fokoláre sme sa zhromaždili tu v centre Focolare, v Gome. Napadlo nás zložiť pieseň, a vyslať tak posolstvo solidarity, ktoré by všetkým ľuďom, nech sú kdekokoľvek a v akýchkoľvek ťažkostiach, povedala, že máme niečo spoločné: lásku, solidaritu. Ďakujeme!

Jean-Paul: Táto pieseň vznikla za menej ako 24 hodín a hneď sme ju nahráli.

Dokončili sme ju a na druhý deň sme zavolali producentovi. S ním sme natočili klipy a to na miestach zasiahnutých lávou. Keď sme to točili, láva bola ešte teplá. Chceli sme urobiť niečo, čím by sme vyzvali k solidarite a tiež povedali obyvateľom, že si musíme pomáhať, že toto je chvíľa, keď treba konať konkrétne, malými skutkami lásky.

Pieseň bola hotová za 72 hodín. Zavesili sme ju na YouTube a na miestne kanály. Takto sa posolstvo šíri ďalej cez internet a miestne rozhlasové a televízne stanice. Ďakujeme vám za všetko, čo ste urobili, za vaše posolstvá podpory...

Javier: Ďakujeme vám Jean-Paul, John, Christon, Henop Kalala za vaše úsilie i za krásnu hudbu.

6. TALIANSKO / LIBANON | MOST MEDZI TALIANSKOM – LIBANONOM

Javier: Vráťme sa do Talianska. Z malej myšlienky zdieľania sa zrodila skutočná reťaz solidarity nasmerovaná na Bejrútu. Táto reťaz solidarity sa stala mostom medzi Talianskom a Libanonom. Pozrime si reportáž.

Voice over: 4. augusta 2020 explózia v bejrútskom prístave spôsobila skazu a smrť v meste. Zhoršila životné podmienky Libanončanov, ktoré boli aj tak neisté v dôsledku politickej, sociálnej, finančnej a hospodárskej krízy.

Luigi Triggiano, lekár, koordinátor projektu „Most Taliansko-Libanon“: Všetko to vyplynulo z výkriku bolesti, ktorý prichádzal z Libanonu, krajiny, ktorá sa už niekoľko rokov nachádza v kríze. K nedostatku, ktorým Libanončania trpia, sa nedávno pridal aj nedostatok liekov, čo mnohým ľuďom znemožňuje pokračovať v liečbe.

Elisabetta Mei, učiteľka, koordinátorka projektu "Most medzi Talianskom a Libanonom": Toto dobrodružstvo sa začalo v roku 1999 mojim priateľstvom s Danièle, libanonským dievčaťom, ktoré som rok hostila u nás doma a ktoré sa stalo súčasťou našej rodiny.

Danièle Richaová, riaditeľka materskej školy: Boli sme na pracovnej porade a práve nám oznámili, že nám na niekoľko mesiacov znížia mzdu o polovicu. Jeden z mojich kolegov sa postavil a povedal: Mám dvoch chorých rodičov, naozaj si mám vybrať, komu mám kúpiť lieky a koho nechať zomrieť?

Na konci stretnutia som za ním prišla a povedala som mu, že nájdeme riešenie, že sa pokúsime nájsť lieky pre oboch rodičov. To som ešte nevedela, ako tento sľub dodržím. Ale keď som prišla domov, uvidela som správu od Elisabeth, ktorá sa ma opäť pýtala, ako mi môže pomôcť. Povedala som jej, že by bolo skvelé, keby sme mohli poskytnúť lieky ľuďom v núdzi.

Elisabetta Mei, učiteľka, koordinátorka "Progetto Ponte Italia-Libano": Vyvinula som úsilie a našla som finančné prostriedky aj lieky a našla som tiež spôsob, ako im ich poslať, a to tak, že som poslala balíček týchto liekov v kufri osoby, ktorá cestovala do Bejrútu.

Od tohto momentu sa sieť pomaly rozširovala vďaka kontaktom ľudí v Libanone, ale aj v Taliansku.

Luigi Triggiano: Veľmi nás motivovalo to, čo sa začalo diať vo štvrtiach Bejrútu. Združenia, ktoré dlhodobo pracujú s chronickými pacientmi, skupiny dobrovoľníkov, začali sčítavať ľudí s chronickými chorobami v týchto štvrtiach a zostavovať zoznamy účinných látok a liekov, ktoré nám boli potom zaslané.

Chiara Squillantini, manažérka fundraisingu Nadácie Jána Pavla II: Nadácia Jána Pavla II. bola založená v roku 2007 s cieľom pomáhať ľuďom vo Svätej zemi.

Po počiatočnom angažovaní sa v Palestíne a Izraeli bol druhým cieľom Libanon.

Biskup bejrútskych latinských katolíkov, Mons. Cesar Essayan, sa obrátil na Hnutie fokoláre aj na Nadáciu, a dal nám príležitosť spojiť sa.

Nadácia sa postarala o nájdenie a nákup sušeného mlieka, zatiaľ čo Hnutie fokoláre sa postaralo o lieky. Bola to krásna spolupráca.

Hlas: V rámci operácie „Most pre Libanon“ sa doteraz vyzbieralo viac ako tonu liekov a 5300 balení sušeného mlieka, čo zodpovedá približne 40 metrákom.

Luigi Triggiano: Spolupráca s nadáciou nám umožnila kontaktovať vládne orgány a ministerstvo reagovalo pozitívne a chcelo vedieť, čo robíme a prečo. A povolili nám použiť vzdušné sily a lety UNIFILu, zásahové zložky v Libanone.

Aj v Libanone spolupráca s libanonským Červeným krížom a farmaceutickou spoločnosťou umožňuje realizáciu tohto reťazca a tejto pomoci. Ide o veľmi cieleňú pomoc, pretože zodpovedá potrebe terapeutickej kontinuity.

Danièle Richaová, riaditeľka materskej školy: Je to ako keď hodíte kameň do vody a ten začne robiť vlny, ktoré sa šíria a šíria.

Začali sme s malým projektom s niekoľkými ľuďmi a teraz sa rozširuje. V Libanone i v Taliansku prebieha teraz zbierka od severu po juh a buduje sa skutočné bratstvo. Rastie to každým dňom.

Elisabetta Mei, učiteľka, koordinátorka projektu "Taliansko-Libanonský most": Sme naozaj jedna rodina. Toto je naša skúsenosť, že sme rodina bez rozdielu vierovyznania, spoločenského zaradenia, ekonomickej, kultúrnej úrovne, politickej príslušnosti. Nič z toho tu nie je. Existuje len rodina, ľudská rodina.

Luigi Triggiano, lekár, koordinátor projektu "Taliansko-Libanonský most": Ešte by sme chceli povedať jednu vec... Ako možno viete, keď lieky dosiahnu ročnú expiráciu, veľkoobchodníci ich posielajú do spaľovne.

Táto občianska iniciatíva zdola nám umožnila zmeniť toto plytvanie, ktoré nám dnes diktujú pravidlá hospodárskej hry. Dúfame, že toto úsilie občanov zdola pomôže zmeniť pravidlá hospodárskej hry v našej krajine a inde.

Javier: Vďaka Luigi, Elisabetta, Danièle a Chiara. Ukázali ste nám, že spoločne dokážeme urobiť veľké veci.

7. ÚVAHA: LOLI GARCÍOVÁ O SYNODÁLNEJ CESTE

Javier: Na začiatku sme povedali, že kľúčovým slovom pre toto kolegamenta je "spoločne". Na túto tému sme sa pohovárali s Loli Garciovou. Patrí do skupiny odborníkov,

ktorých nám hnutie dáva k dispozícii na lepšie pochopenie synodálneho procesu. Pred niekoľkými dňami som jej položil niekoľko otázok, o ktoré by som sa s vami rád podelil.

Javier Rubio: Sme s Loli Garciovou, ktorá nás oboznámi so synodálnou udalosťou.

Dobré popoludnie, Loli. Chcel by som sa ťa opýtať: slovo synodalita nie je ani v slovníku. Vysvetli nám, čo vlastne znamená?

Loli García Pi: predsedníčka Fóra laikov (Španielsko): Pri slove synoda, synodalita sa nám možno vybaví obraz biskupov zhromaždených na nejakom zasadaní. Pravý význam tohto slova, ktoré je gréckeho pôvodu, vyjadruje skutočnosť, že ako Boží ľud, teda všetci členovia Božieho ľudu, kráčať spoločne. Preto sa v tejto chvíli snažíme zdôrazniť tri kľúčové slová: *cesta, spoločne a všetci*.

Javier Rubio: Prečo podľa teba chcel pápež František zvolať túto synodu? Považuje tému synodality za takú prioritnú?

Loli García Pi: Téma synodality nie je módnou témou, nie je niečím novým, je skôr ovocím a aktualizáciou Druhého vatikánskeho koncilu. Cirkev vtedy zdôraznila, že je Božím ľudom, v ktorom majú všetci jej členovia na základe krstu rovnakú dôstojnosť. [...] Táto téma má však aj iný aspekt, a to ukázať, ako veľmi Cirkev ako Boží ľud, kráča s ostatnými členmi ľudskej rodiny. Žijeme v historickom kontexte poznačenom pandémie, v ktorom spoločne kráčať nie je jednou z volieb. Všetci sa musíme usilovať o budovanie spoločného dobra. Jedno africké príslovie hovorí, že ak chceš ísť rýchlo, choď sám, ale ak chceš dôjsť ďaleko, choď s niekým, s ostatnými. Verím, že pápež nám touto synodou chce objasniť, zdôrazniť, že musíme kráčať spoločne [...] a mať pred sebou horizont [...] univerzálneho bratstva.

Javier Rubio: Viem, že členovia hnutia sú pozvaní prispieť aj na diecéznej a farskej úrovni, ale ja nie som ani v diecéze, ani vo farnosti. Čím môžem prispieť ja?

Loli García Pi: Samozrejme, že sa môžeš zapojiť, Javier. Ide tu o vyjadrenie štýlu, spôsobu života [...] patrí sem počúvanie, do hĺbky, pokorne počúvať druhého. Postaviť sa pred druhého s vedomím, že sa máme stále čo učiť. Znamená to zároveň hovoriť úprimne, otvorene, odvážne. Ako nám povedal pápež v Loppiane. Dať do hry *paréziu*, čo tiež znamená, že cítime spoluzodpovednosť za spoločenstvo, ktorého sme súčasťou, že sme otvorení novinkám, že sme zapojení do procesov rozlišovania spoločenstva. Inými slovami, áno, týka sa to nás, týka sa to nás všetkých.

Javier Rubio: Charizma jednoty tiež prispieva k synodalite. Čo robiť na každodennej báze?

Loli García Pi: Naša charizma sa prejavuje v kolektívnej spiritualite. Práve toto kolegamento je príkladom synodality, pretože si tu navzájom pomáhame na spoločnej svätej ceste života. Okrem toho Chiara používala výraz ako „kráčať v kordóne/v súvislom rade“. Čiže naša charizma je charizmou synodality a charizmou pre synodalitu [...]

Javier Rubio: Pripomínaš mi tým, že v hnutí sú ľudia iných kresťanských denominácií, ľudia iných náboženstiev a ľudia bez náboženského presvedčenia. Je tento náš život, ktorý nás charakterizuje, taký, ako ho žijeme, je to už príspevkom k synodalite?

Loli García Pi: Samozrejme, že je to veľký prínos pre synodálny proces. [...] Okrem toho bolo by dobré, aby sme sa teraz opýtali na kvalitu našej spoločnej cesty. Preto je dôležité, aby sme tento proces reflexie robili spoločne. Ide o skúsenosti, aké často zažívame v našich komunitách alebo na našich stretnutiach, na našich kongresoch – spomínam si na skúsenosť, ktorú sme mali počas minuloročného generálneho zhromaždenia, na ktorom sa zúčastnili ľudia z rôznych cirkví, z rôznych náboženstiev, dokonca bez náboženského vyznania, a zažili sme chvíle veľmi hlbokého spoločenstva. Myslím si, že možnosť poskytnúť Cirkvi takúto skúsenosť je veľkým darom, ktorý môžeme ponúknuť.

8. CHIARA LUBICHOVÁ: JEDNOTA

Javier: Ďakujeme Loli. Tvoje slová sú pre nás výzvou, sú takmer provokáciou: "Je potrebné si overiť kvalitu našej spoločnej cesty". My sme sa tiež opýtali: aká je tá kvalita? Pritom sme našli úryvok od Chiary, ktorý akoby odpovedal na túto otázku. Pozrime si to.

JEDNOTA

Chiara Lubichová, zakladateľka Hnutia focolare:

V tomto našom typickom opornom bode – jednota – sa nachádza to „viacej“, ktoré sa vo všeobecnosti vyžadovalo v individuálnych spiritualitách počas ich vývoja. Tým „viacej“ je vzájomnosť a jednota.

Jednota. Čo je ale jednota? Dá sa jednota uskutočniť?

Jednota je to, čo vyžaduje od nás Boh.

Jednota znamená realizáciu Ježišovej modlitby: „Otče, aby všetci boli jedno, ako ty a ja... , ja v nich a ty vo mne, aby boli jedno“ (porov. Jn 17, 21 a 23).

No jednotu nemožno uskutočňovať výlučne vlastnými silami. Môže ju vytvoriť jedine mimoriadna milosť vychádzajúca od Otca, ak v nás nájde patričnú dispozíciu i presné a nevyhnutné podmienky.

Sú nimi naša vzájomná láska uskutočňovaná podľa Ježišovho prikázania. Jeho láska k blížnemu tak ako si to praje on, ktorá nie je jednoduchým duchovným priateľstvom, súhlasom či porozumením.

Je potrebné milovať druhého tak ako nás on miloval, čo znamená až po opustenosť, až do úplného odpútania sa od materiálnych a duchovných vecí i od stvorení, aby sme sa dokázali vzájomne a dokonale zjednotiť.

Týmto spôsobom vykonáme celú našu časť a máme podmienky pre obdržanie milosti jednoty, ktorá nebude chýbať, ktorá nemôže chýbať. (...)

No treba si pamätať, že v našej komunitnej spiritualite sa nachádza jedna milosť navyše. V každej chvíli sa nad nami môže otvoriť nebo a my, ak sme konali to, čo ono vyžaduje a zahalení touto milosťou budeme môcť vykonať veľa, veľa pre Božie kráľovstvo. (...)

V nasledujúcom mesiaci sa preto stále usilujeme získavať tento dar.

No nechcime túto milosť len pre naše osobné šťastie, ale preto, aby sme boli súci pre našu typickú evanjelizáciu. Ved' vieme: „Aby boli jedno, aby svet uveril“ (porov. Jn 17, 21).

Vo svete je veľká núdza po viere. Všetci sme povolaní evanjelizovať.

(...) Nech ktokoľvek pozorujúci dvoch alebo viacerých zjednotených (vo fokoláre, v jadrách, v jednotách, na našich stretnutiach, či iba náhodou) ostane oslovený lúčom našej viery a uverí. Nech uverí v lásku, pretože ju videl. Pusťme sa do toho. Toto chce Pán od nás. Praje si to prostredníctvom našej charizmy, opísanej i v našich stanovách: jednota je predpokladom každej Božej vôle. Potom môžeme začať rozprávať a vyžarovať evanjelium. No až potom. [...]¹

9. DIALÓG S MARGARET KARRAMOVOU

Javier: Spoločne sme na ceste, ale ešte sme nedorazili, no navzájom si pomáhame. Potom nám Chiara povedala: "Pusťme sa žiť jednotu. V tejto súvislosti by som chcel pozvať Margaret. Margaret, môžeš nám povedať, ako žiješ jednotu ty?"

Margaret Karramová, prezidentka Hnutia fokoláre: Ako žijem jednotu? Od Chiary sme práve počuli, že jednota je milosť. Preto sa deň čo deň usilujem o vzájomnú lásku, o ktorej sme práve počuli a ktorú od nás žiada Ježiš. Preto počas dňa, vo svojej práci, prosím o túto milosť, predovšetkým preto, že o ňu musím prosiť toho, ktorý nám túto milosť môže dať, ale potrebná je aj moja časť. Preto sa snažím o to pri každej svojej činnosti počas dňa: pri stretnutí s ľuďmi, pri zasadnutí rady, ak idem niekoho navštíviť. Snažím sa predovšetkým počúvať a premýšľať o tom, čo mi ten druhý chce povedať, bez toho, aby som ho brzdila, bez toho, aby som mu bola na prekážku.

Nie je to ľahké, pretože vždy je tu pokušenie zareagovať, rozhodnúť niečo, lebo práca si vyžaduje veľa vecí, pretože ju chceš aj ukončiť. Na základe skúseností z posledných mesiacov som sa presvedčila, že je veľmi dobré nechať sa druhým aj zraniť, aby do teba preniklo všetko, čo ti ten druhý chce povedať, a robiť to aj transparentne a pravdivo. Pretože

¹ Z Kollegamenta - Rocca di Papa 26. septembra 1996 – „Jednota“.

pre mňa - zisťujem to každý deň, aj teraz, keď som počúvala Chiaru - , že jednota nie je priateľstvo. Dokonca ani duchovné priateľstvo. Toto ma pri počúvaní Chiary veľmi oslovilo. Cítim túto potrebu, tento záväzok, ktorý chcem vo svojom živote čoraz viac a viac uskutočňovať, a želám to aj pre celé Hnutie fokoláre. Nejde tu o dosiahnutie nejakej dohody, nie je to v tom, že budeme spolu. Ani to nestačí. Je to niečo viac, je to niečo viac!

Toto niečo viac si niekedy vyžaduje obeť, vyžaduje si to bolesť, ale prináša aj radosť. Mnohokrát sa mi stáva, že keď odchádzam zo stretnutia s nejakým človekom alebo s viacerými ľuďmi, že aj keď som mala nejakú myšlienku a bola som o nej presvedčená, pretože som ju už predtým rozpracovala s inými, potom idem, napríklad na zasadanie Rady a vidím, že ostatní hovoria niečo iné. Je pravda, že si to vyžaduje viac času, viac trpezlivosti, nerozhodnúť hneď. Ale presvedčila som sa o radošti z toho, že môžeme kráčať spolu. Myslím si, že práve toto viac buduje a obohacuje naše Dielo.

Ja sama nevlastním pravdu, ani niekto iný nevlastní pravdu, ale spoločne sa môžeme pokúsiť budovať tú jednotu, ktorou je Ježiš, Ježiš je jednota a zároveň pravda.

Myslím si, že to nás núti čoraz viac spolupracovať aj na synodálnej ceste, pretože je pravda, že naším špecifikom je jednota, ale musíme ju najprv žiť, aby sme mohli byť prínosom pre Cirkev, a to tak pre miestnu cirkev, ako aj pre Cirkev na celom svete, pre všetkých.

Pri počúvaní tohto kolegamenta som bola naozaj dojatá, keď som počula tieto pozitívne skúsenosti z celého sveta. Chcem využiť túto príležitosť a poďakovať sa všetkým za ich svedectvo, ktorí sa odvážili, *Odvážili sa starať*, odvážili sa postarať o svoje deti, o prírodu, o vzťahy, alebo pomôcť trpiacej krajine. Pre mňa to znamená: odvážiť sa postarať, aby sme lepšie žili jednotu.

A ak mám povedať niečo, čím momentálne žijem... Od nášho posledného stretnutia na novembrovom kolegamente uplynuli dva mesiace a za tieto dva mesiace nás okrem všetkých dobrých vecí, ktoré sa udiali v Hnutí fokoláre na celom svete, postihol aj odchod, úmrtie mnohých: napríklad Friederike, jedna z našich poradkýň tu v Centre; potom Palmiry, jednej z prvých fokolarínok, ktorá nás opustila a ktorá bola pre mňa osobne v týchto mesiacoch a v uplynulom roku naozaj sestrou, ktorá ma sprevádzala na mojej ceste. Potom odišiel Michel Vandeleene, jeden z našich bratov, ktorý veľmi prispel k Dielu na celom svete; v poslednom období odišlo mnoho fokolarínov: Adeli, Cosimo. Včera zomrela jedna gen Maria Chiara, potom kňazi, voluntári, voluntárky, nedokážem ani vymenovať všetkých, ktorí odišli za tieto dva mesiace, je ich naozaj veľa.

Pri počúvaní tohto kolegamenta som si povedala: oni už, aspoň v našich očiach, ukončili svoju svätú cestu, túto pozemskú cestu, už tu nie sú. Všetci ale zanechali prázdno a veľkú bolesť, dokonca bolesť z odlúčenia. A pomyslela som si: ale oni sú s nami, ukončili svoju cestu, ale naďalej nás sprevádzajú na našej ceste. Chcem s tým počítať, pretože je to

naša viera, istota, že sú s nami a pokračujú v budovaní tohto hnutia, tohto Božieho kráľovstva spolu s nami.

Sme im všetkým vďační a ešte viac sa spoliehame na ich pomoc.

Nič sa nekončí tu na zemi, táto spoločná cesta trvá až do večnosti a my dúfame, že nám pomôžu v budovaní skutočnej jednoty, aby sme ju žiť lepšie a kvalitnejšie.

Javier: Veľká vďaka za tieto myšlienky, vezmeme si ich so sebou.

10. ZÁVER – 10. VÝROČIE PROJEKTU *LIVING PEACE*

Javier: A sme na konci. Toto video si môžete opäť pozrieť na našom kanáli YouTube. Pozrieť si môžete aj jednotlivé správy. Potom nezabudnite kliknúť na slovo ODOBERAŤ, ktoré sa nachádza aj na ikone zvončeka, aby ste boli informovaní o novinkách.

Teraz si poznačme najbližšie udalosti:

Workshop Hombre Mundo, ktorý sme už spomínali, 25. a 27. februára.

Potom sa uskutoční zaujímavá konferencia s názvom: "Druhý vatikánsky koncil a charizma jednoty Chiary Lubichovej" a to 11. a 12. marca.

Nasledujúce kolegamento bude 26. marca o 12.00 hod. talianskeho času.

Na záver si ešte pozrime krátku reportáž o projekte *Living Peace*, ktoré hovorí samo za seba. Ešte ale pozdravím svojich španielskych priateľov v štyroch španielskych dialektoch. Do skorého videnia!

Living Peace International
začalo 5. februára 2012 v Egypte
12 študentami

DNES je ich viac než 1 milión v 130 krajinách
má 600 ambasádorov mieru
vyše 1000 škôl, univerzít, domovov
dôchodcov, väznic, združení mládeže,
inštitúcií;
82 medzinárodných organizácií,
je v sieti *Living Peace* – žijeme pre mier!

KOCKA MIERU
je nástrojom výchovy k mieru

"TIME OUT za mier"
na poludnie spája deti a dospelujúcu
mládež

10. výročie oslavuje:
5. februára: 14.30 - 16.00 /Taliansko